

Acción y políticas de apoyo a las familias. Crianza, atención a la dependencia y fecundidad

Autors: DD. Demetrio Casado (dir.)

Títol: *Acción y políticas de apoyo a las familias. Crianza, atención a la dependencia y fecundidad*

Edita: Hacer Editorial. Barcelona, 2011. 388 pp.

Hacer Editorial presenta una nova publicació dedicada en aquesta ocasió a l'*Acción y políticas de apoyo a las familias. Crianza, atención a la dependencia y fecundidad* i que ha estat dirigida per Demetrio Casado. Les intervencions privades i les polítiques públiques espanyoles concernents a les famílies són, en general i comparativament amb les del món occidental, pobres en recursos i, a més, pateixen d'errors d'orientació per al bon assoliment d'aquests objectius: criar els nens mitjançant l'atenció directa per temps suficient de la mare i el pare; prestar assistència de qualitat a les persones que ho necessiten per dependència funcional sense abandonar el seu entorn habitual, i facilitar la fecunditat suficient per a la reposició demogràfica suficient i desitjada per la població.

Aquests tres objectius, i les maneres de procurar el seu assoliment, van ser objecte de la *Encuentro de intervención y políticas sociales Caja Madrid 2010 y IX Jornadas del SIPOSO (Seminario de Intervención y Políticas Sociales)* que es van celebrar els dies 21 a 23 d'octubre de 2010 a Madrid. El llibre conté versions elaborades de les ponències presentades en aquesta avinentesa, més altres textos recollits per ampliar l'examen realitzat aleshores.

La criança dels nens mitjançant l'atenció directa de la mare i el pare és, d'acord amb el coneixement científic, la manera més segura perquè desenvolupin una vinculació afectiva segura. D'altra banda, l'atenció directa de la mare ve requerida per la lactància natural que, segons les instàncies internacionals expertes, s'ha de fer -de manera exclusiva, primer, i complementada, després- durant dos anys. Malgrat el seu caràcter natural, aquesta dedicació parental directa a la criança resulta molt difícil per a moltes famílies en la societat espanyola. D'aquí se'n segueix la necessitat inexcusable de proveir les polítiques públiques i els suports privats necessaris per tal de possibilitar als pares l'exercici de la seva funció en la *criança saludable*.

Pel que fa a l'*assistència de bona qualitat a les persones afectades de dependència funcional*, segon punt abordat en aquesta publicació, llevat de casos excepcionals, es veu facilitada per la permanència d'aquestes en els seus entorns habituals. Com és sabut, la participació familiar en l'atenció per dependència funcional també xoca amb greus dificultats -o suposa importants costos personals- en la nostra societat, cosa que exigeix també potenciar els mitjans públics i els suports privats facilitadors de les relacions familiars d'ajuda sense risc de sobrecàrregues en les situacions de dependència referides.

El tercer objectiu apunta a la superació de les restriccions en la procreació (renúncia, retard, reducció), que contrarien en molts casos la vocació reproductiva i afectiva dels possibles pares. L'envelliment demogràfic que es deriva de la caiguda de la fecunditat té efectes negatius en la producció econòmica, així com en l'ordre social. A més, la baixa fecunditat, a part d'altres efectes, és negativa a mig termini per l'objectiu de la participació familiar en l'atenció a les situacions de dependència abans postulada.

Comença el llibre amb un text introductori de Demetrio Casado sobre les aportacions de les famílies a les funcions biosocials bàsiques i suports als tres objectius anteriorment esmentats. Per a cada un d'ells hi ha els fonaments del paper de les famílies en aquestes funcions, es ressenya la situació espanyola i apunta les seves dificultats i oportunitats de realització. L'autor conclou amb l'exposició d'una selecció de propostes d'acció i polítiques familiars.

La primera part d'aquesta publicació aborda els tres objectius anteriorment esmentats: Criància, atenció a la dependència i reposició demogràfica és el títol del primer capítol en el qual Maria Jesús Sanz aborda en el seu text el present i futur dels nostres nadons, Jesús Rogero-García s'ocupa de fer una revisió de la situació en què es troben les persones dependents a Espanya i el paper que fan les seves famílies en tot allò pertocant a

la seva atenció. Les polítiques públiques i la natalitat és el tema desenvolupat per María Teresa López.

A la segona part d'aquest llibre s'agrupen una sèrie de textos que examinen i valoren les polítiques públiques concernents principalment a la criància i la fecunditat. Comença la revisió amb sengles textos de Miguel Montero i Antoni Vilà sobre la situació a Alemanya i Suècia, respectivament, per continuar amb tres articles referits a Espanya: les polítiques familiars amb especial menció a les polítiques de conciliació, és el tema que aborda Aurelia Valiño, les polítiques públiques de protecció a la maternitat, text signat per Mónica Gómez de la Torre i Mª Teresa López, i l'enfocament familiar i comunitari en les polítiques públiques, l'autor és Fernando Fantova.

La tercera i última part de la publicació recull una mostra de bones pràctiques relatives a les tres metes assenyalades dutes a terme pels ocupadors, el tercer sector i les xarxes comunitàries. Graziella Juste descriu les mesures de conciliació aplicades al personal de la Unió Europea; Antonio García Casquero les aplicades en MAPFRE, José Luis Santos-Ascarza els programes de suport a la permanència en família dels seus membres amb necessitats a la Creu Roja d'Ourense, José Félix Sanz, el suport a les famílies en els serveis de Polibea; Iratxe Herrero desenvolupa el suport a

Llibres rebuts

les famílies dutes a terme per les xarxes comunitàries; Laura Escribano el suport a nens amb dificultats dut a terme mitjançant un servei especialitzat que s'articula amb la família i amb l'escola, i Ana Sesé, Ariadna Alonso i Rosa Coscolla exposen la viabilitat d'un nou servei a Espanya d'atenció a la infància en el domicili de la cuidadora.

Es tanca aquest volum amb un bloc de Annexos documentals. L'Annex 1 recull un extracte del document "Alimentació dels lactants i dels nens petits: normes recomanades per la Unió Europea", elaborat per la Xarxa Europea per a la Nutrició Pública Saludable. A l'Annex 2 es recull el "Manifest per uns horaris racionals", elaborat per la Comissió Nacional per a la Racionalització dels Horaris Espanyols i la seva Normalització amb els altres països de la Unió Europea. L'Annex 3 reproduïx l'entrevista realitzada a Yvonne Knibiehler, historiadora, de 84 anys, gran figura del feminisme francès, i publicada a *Le Monde des Livres* el 2007, en què explica perquè el veritable alliberament de la dona passa necessàriament per la defensa de la maternitat.

Demetrio Casado

Coppini, Roser; Manito, Félix (eds.), *Aprendiendo de Colombia: cultura y educación para transformar la ciudad*. Barcelona, Fundació Kreanta. 2008.

Díez, Mari Carmen, *Les arracades de la mestra*. Barcelona: Graó, 2011.
Educando en derechos desde a cidade: os direitos das nenas e dos nenos. Concello de Ferrol. Ferrol, 2011.
Encontros con Don Ricardo: Carvalho Calero, de Ferrol para o mundo. Concello de Ferrol. Ferrol, 2011.

Gil, Sílvia ; Orozco, Amaia, *Desigualdades a flor de piel*. ONU Mujeres. Santo Domingo, 2011.

Gramunt, Nina (2010), *Viu l'envelliment actiu*. La Caixa. Barcelona, 2010.
Intervenció amb agressors de violència de gènere. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada. Barcelona.
Juan Faria: un mar de palabras e de imaxes sobre o escritor e ferrolán universal. Ferrol: Consello de Ferrol. Ferrol, 2011.